Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

নৱম শ্ৰেণীৰ পাঠ্যপুথি

ভূগোল

পাঠ - ৩

ভাৰতবৰ্ষৰ ভূগোল

অংশ – ৬

শ্ৰাৱণী দেৱী

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

জনসংখ্যা আৰু বহনক্ষম উন্নয়ন

- মানুহ প্ৰাকৃতিক পৰিৱেশৰ এক গুৰুত্বপূৰ্ণ জৈৱিক উপাদান।
- মানুহৰ প্ৰভাৱ প্ৰাকৃতিক পৰিৱেশৰ ওপৰত যথেষ্ট।
- আন জীৱৰ তুলনাত মানুহ, শাৰীৰিক, মানসিক আৰু বুদ্ধিমত্তাৰ ক্ষেত্ৰত শ্ৰেষ্ঠ।

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

- গতিকে, মানুহে নিজৰ জীৱন নির্বাহৰ বাবে প্রাকৃতিক পৰিৱেশক অধিক পৰিমাণে পৰিবর্তন কৰিছে।
- জনসংখ্যা বৃদ্ধি হ'লে প্রাকৃতিক পৰিৱেশৰ ওপৰত মানুহৰ চাপ বাঢ়ে।

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

- বিশ্বৰ প্ৰথম জনবহুল দেশ ভাৰতত জনসংখ্যাৰ অধিক বৃদ্ধিয়ে ইয়াৰ প্ৰাকৃতিক পৰিৱেশত বিৰূপ প্ৰভাৱ পেলোৱাটো স্পষ্ট।
- জনসংখ্যা বৃদ্ধিৰ লগে লগে বিশেষকৈ খাদ্য আৰু গৃহ নিৰ্মাণৰ সমস্যাৰ সৃষ্টি হৈছে।

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

- ফলত মানৱ বসতি সম্প্রসাৰণ, ভূমি ব্যৱহাৰ, কৃষি কাম-কাজৰ সম্প্রসাৰণ আৰু খাদ্য শস্য উৎপাদনৰ ওপৰত গুৰুত্ব দিয়াৰ প্রয়োজনীয়তা আহি পৰিছে।
- তদুপৰি মানুহৰ অর্থনৈতিক কার্যকলাপ ক্রমান্বয়ে সম্প্রসাৰিত হৈ প্রাকৃতিক সম্পদৰ অত্যধিক ব্যৱহাৰ কৰা হৈছে।

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

- নগৰায়ন আৰু ঔদ্যোগীকৰণৰ প্ৰক্ৰিয়াসমূহ দ্ৰুত হাৰত চলি আছে আৰু সেয়েহে জলবায়ু পৰিৱৰ্তন ঘটিছে।
- এনে কাৰণত জনসংখ্যা বৃদ্ধিৰ লগে লগে পৰিৱেশ তন্ত্ৰৰ ওপৰত যথেষ্ট চাপ পৰিছে।

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

- এইদৰে পৰিৱেশৰ অৱক্ষয় হ'বলৈ ধৰিছে।
- ইয়াৰ বাবেই ভাৰতৰ পৰিৱেশ আৰু সমাজৰ প্ৰতি বৃহৎ ভাবুকি আহি পৰিছে।
- কিন্তু ৰাইজৰ কল্যাণৰ বাবে উন্নয়নমূলক কাম-কাজ অব্যাহত ৰখাৰ প্ৰয়োজন।

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

- উন্নয়নৰ বাবে পৰিৱেশৰ পৰা প্ৰয়োজনীয় সম্পদ আহৰণ কৰিব লাগে।
- এই ক্ষেত্ৰত পৰিৱেশৰ বিশেষ ক্ষতি নকৰাকৈ নতুন প্ৰযুক্তিৰ সহায়ত উন্নয়ন প্ৰক্ৰিয়াটো আগবঢ়াই নিব লাগে।
- কাৰণ, প্ৰাকৃতিক পৰিৱেশৰ ক্ষতি নহ'লেহে মানৱ জাতি জীয়াই থাকিব।

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

- গতিকে, ভাৰতত জনসংখ্যা বৃদ্ধিৰ হাৰ নিয়ন্ত্রণ কৰাৰ প্রয়োজন হৈ পৰিছে।
- দেশৰ বহনক্ষম উন্নয়ন সাধন কৰিবলৈ প্রাকৃতিক পৰিৱেশৰ ইতিমধ্যে ক্ষতিগ্রস্ত হোৱা অংশ উপযুক্ত প্রযুক্তিৰ সহায়ত মেৰামতি বা পুনৰুদ্ধাৰ কৰিব লাগিব।

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

ভাৰতৰ অৰ্থনীতিৰ চমু আভাস

- প্ৰায় ২০০ বছৰ ব্ৰিটিছ শাসনৰ অন্তত ১৯৪৭ চনৰ ১৫ আগষ্টত ভাৰতে স্বাধীনতা লাভ কৰে।
- স্বাধীনতাৰ পিছত ভাৰতত আৰম্ভ হ'ল এক নতুন যুগ।
- দায়িত্ব লোৱাৰ পিছত ৰাষ্ট্ৰীয় চৰকাৰে জনসাধাৰণৰ কল্যাণৰ বাবে কাম কৰাৰ প্ৰচেষ্টা চলাইছিল।

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

- ইংৰাজৰ শাসনৰ পাছৰ পৰাই দেশখনে ভুগি থকা বিভিন্ন আৰ্থ-সামাজিক সমস্যাৰ সমাধানৰ ক্ষেত্ৰত ভাৰত চৰকাৰে মনোনিৱেশ কৰিবলগীয়া হৈছিল।
- বৰ্তমান সময়লৈকে ভাৰত চৰকাৰে প্ৰায় ৬০ বছৰতকৈও অধিক সময় দেশত শাসন কৰি আহিছে।

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

- এই সময়ছোৱাত চৰকাৰে দেশৰ অৰ্থনৈতিক উন্নয়নৰ বাবে পাঁচ বছৰীয়া অৰ্থনৈতিক পৰিকল্পনাৰ ধাৰাবাহিকতা গ্ৰহণ কৰি কাৰ্যকৰী কৰিছে।
- চৰকাৰৰ নিৰন্তৰ প্ৰচেষ্টা সত্ত্বেও ইয়াৰ অৰ্থনৈতিক অৱস্থাৰ বিশেষ উন্নতি হোৱা নাই।

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

বৰ্তমান ভাৰতীয় অৰ্থনীতিৰ মূল বৈশিষ্ট্যসমূহ হ'ল—

(ক) নিম্ন জনমূৰি আয়

(খ) জনমূৰি আয়ৰ মন্থৰ বৃদ্ধি

(গ) জনসংখ্যাৰ অত্যধিক চাপ

(ঘ) দৰিদ্রতা

(ঙ) কৃষিৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীলতা

(চ) ক্রমবৰ্ধমান নিবনুৱা সমস্যা

(ছ) পৰিকল্পনা ভিত্তিক উন্নয়ন।

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

- মুঠ জাতীয় আয়ক মুঠ জনসংখ্যাৰ সৈতে ভাগ কৰি জনমূৰি আয় লাভ কৰা হয়।
- কোনো ব্যক্তিৰ জীৱন নির্বাহৰ মানদণ্ডৰ প্রধান সূচক হৈছে তেওঁৰ আয়।
- এবছৰৰ জনমূৰি আয় হ'ল এজন ব্যক্তিয়ে বছৰি গড় হিচাপে যি আয় কৰে।

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

- যোৱা ২০০৪-০৫ বছৰত ভাৰতত জনমূৰি আয় আছিল ২৪,১৪৩ টকা, ২০১৩-১৪ চনত ই বৃদ্ধি পাই ৩৯,৯০৪ টকা হৈছিল।
- এইদৰে ২০১৩-১৪ বৰ্ষৰ হিচাপত মাহে জনমূৰি আয় প্ৰায় ৩,৩২৫ টকা।

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

- কিন্তু, বৰ্তমান সময়ত এজন ব্যক্তিৰ খাদ্য, কাপোৰ আৰু বাসস্থানৰ ব্যয়ৰ তুলনাত এই জনমূৰি আয় অতি কম।
- গতিকে, এনে পৰিস্থিতিত দেশৰ সাধাৰণ জনতাই কঠিন জীৱন যাপন কৰি আছে।
- আনহাতে, প্ৰতিবছৰে জনমূৰি আয় বাঢ়িছে যদিও ইয়াৰ বৃদ্ধিৰ হাৰ অতি কম।

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

- ভাৰতীয় অৰ্থনীতি বৰ্ধিত জনসংখ্যাৰ দ্বাৰা ভাৰাক্ৰান্ত।
- ১৯৪৭ চনত স্বাধীনতাৰ সময়ত দেশৰ জনসংখ্যা আছিল ৩৫ কোটি।
- কিন্তু, ২০১১ চনত ই ১২১ কোটিলৈ বৃদ্ধি পায়।

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

- জনসংখ্যা বৃদ্ধিৰ অনুপাতে দেশৰ জাতীয় আয় বৃদ্ধি হোৱা নাই।
- জনসংখ্যাৰ ফালৰ পৰা ভাৰতে প্ৰথম স্থান দখল কৰিছে। ভাৰতে জনসংখ্যাৰ অধিক বৃদ্ধিৰ বাবে নিবনুৱা সমস্যাৰ লগতে খাদ্য, বস্ত্ৰ আৰু বাসস্থানৰ সমস্যাৰ সন্মুখীন হৈ আহিছে।

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

- ভাৰতীয় জনসংখ্যাৰ দ্ৰুত বৃদ্ধিয়ে ইয়াৰ অৰ্থনীতিত বিৰূপ প্ৰভাৱ পেলাইছে।
- দৰিদ্ৰতা ভাৰতীয় অৰ্থনীতিৰ আন এক গুৰুত্বপূৰ্ণ বৈশিষ্ট্য।
- বিশ্বৰ মুঠ দৰিদ্ৰ লোকৰ এক তৃতীয়াংশই ভাৰতত বাস কৰে।

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

- গাঁও আৰু চহৰ অঞ্চলত বসবাস কৰা দৰিদ্ৰ লোকসকলে খাদ্য, কাপোৰ আৰু বাসস্থানৰ অভাৱত কঠিন জীৱন যাপন কৰি আছে।
- ২০১১ চনৰ লোকপিয়লৰ অভিলেখ অনুসৰি ভাৰতৰ জনসংখ্যাৰ ২৭.৫% লোক দৰিদ্ৰ।

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

- অর্থাৎ ভাৰতত ৩০ কোটিৰো অধিক দৰিদ্ৰ লোক বাস কৰে।
- এই দৰিদ্ৰসকলৰ ভিতৰত ২২ কোটিৰো অধিক লোক গাঁৱত বাস কৰে। বাকীসকলে চহৰ অঞ্চলত বাস কৰে।
- কৃষিৰ ওপৰত নির্ভৰশীলতা ভাৰতীয় অর্থনীতিৰ এক গুৰুত্বপূর্ণ বৈশিষ্ট্য।

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

- দেশৰ জনসাধাৰণে জীৱিকাৰ বাবে কৃষি, উদ্যোগ, ব্যৱসায়, সেৱা আদিৰ লগত জড়িত বৃত্তিত স্ব-নিয়োজিত হৈ আছে।
- অধিকাংশ লোক পৰম্পৰাগতভাৱে কৃষি কর্মত নিয়োজিত।
- গতিকে, ভাৰতীয় অর্থনীতি মূলতঃ কৃষিৰ ওপৰত নির্ভৰশীল।
- ১৯৫১ চনত প্রথম পাঁচ বছৰীয়া পৰিকল্পনাৰ সময়ছোৱাত দেশৰ ৭০ % তকৈ অধিক লোক কৃষি কর্মত নিয়োজিত হৈছিল।

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

- পৰৱৰ্তী সময়ছোৱাত উদ্যোগ, বাণিজ্য আদি খণ্ডৰ সম্প্রসাৰণৰ ফলত কৃষি কর্মত নিয়োজিত লোকৰ সংখ্যা ক্রমান্বয়ে হ্রাস পাবলৈ ধৰিলে।
- ফলত ২০০১ চনত ভাৰতৰ প্রায় ৬০% জনসংখ্যা কৃষিৰ ওপৰত নির্ভৰশীল হোৱা দেখা গ'ল।
- ভাৰতীয় কৃষিৰ আন এটা গুৰুত্বপূর্ণ বৈশিষ্ট্য হৈছে নিবনুৱা সমস্যাৰ ক্রমবর্ধমান সমস্যা।

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

- সাধাৰণতে দেশৰ সাধাৰণ জনসংখ্যা বৃদ্ধিৰ লগতে শ্ৰমিকৰ সংখ্যাও বৃদ্ধি পায়।
- কিন্তু, সকলো শ্ৰমিকে কৰ্মসংস্থাপন লাভ কৰা নাই, কাৰণ উদ্যোগ, বেপাৰ-বাণিজ্য, পৰিবহণ আদি খণ্ডবোৰৰ সমানুপাতিক বিকাশ হোৱা নাই।
- ইয়াৰ ফলত অৰ্থনৈতিক উন্নয়নত বাধাৰ সৃষ্টি কৰা নিবনুৱা সমস্যাৰ ভয়াৱহ সমস্যাৰ সৃষ্টি হৈছে।

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

- স্বাধীনোত্তৰ যুগত ভাৰতীয় অৰ্থনীতিৰ ইতিবাচক দিশটো হ'ল দেশখনে ধাৰাবাহিক অৰ্থনৈতিক পৰিকল্পনাৰ জৰিয়তে ইয়াৰ উন্নয়নৰ বাবে অহৰহ প্ৰচেষ্টা চলাই আহিছে।

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

- ১৯৫১ চনত গ্ৰহণ কৰা প্ৰথম পাঁচ বছৰীয়া পৰিকল্পনাৰ লগতে যোৱা ৬০ বছৰ ধৰি চলি থকা উন্নয়ন পৰিকল্পনাৰ ভিত্তিত চলি থকা প্ৰচেষ্টাই দেশৰ সামগ্ৰিক উন্নয়নৰ দিশত অপৰিসীম অৰিহণা যোগাইছে।

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

- দেশৰ সামাজিক, শৈক্ষিক আৰু বিশেষকৈ দেশৰ অৰ্থনৈতিক সমস্যাসমূহ নিৰাময় কৰিবলৈ পঞ্চবাৰ্ষিক পৰিকল্পনাসমূহ গ্ৰহণ কৰা হৈছে।
- অৰ্থনৈতিক উন্নয়ন সাধন কৰিবলৈ হ'লে এখন দেশে নিজৰ অৰ্থনীতিৰ সকলো খণ্ডকে উন্নয়ন কৰিব লাগিব।

দেশৰ অৰ্থনৈতিক উন্নয়ন কেৱল তলত দিয়া ক্ষেত্ৰবোৰৰ জৰিয়তেহে সম্ভৱ হ'ব পাৰে—

- কৃষি খণ্ড
- শিল্প-বাণিজ্যিক খণ্ড
- পৰিবহণ খণ্ড
- অন্যান্য খণ্ড।

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

- ভাৰতীয় অৰ্থনীতিৰ সকলো খণ্ডৰ ভিতৰত কৃষি খণ্ডই বহুত গুৰুত্ব লাভ কৰিছে কাৰণ ভাৰতীয় সমাজ মূলতঃ কৃষিভিত্তিক সমাজ।
- দেশৰ জনসাধাৰণে জীৱিকাৰ মৌলিক প্ৰয়োজনীয়তাসমূহ বেছিভাগেই কৃষিৰ পৰাই পূৰণ কৰি আছে।
- গতিকে ভাৰতীয় অৰ্থনীতিৰ ওপৰত কৃষি খণ্ডৰ গুৰুত্ব স্বাভাৱিকতে অধিক।

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

ইয়াৰ মূল কাৰণসমূহ হ'ল —

(ক) দেশৰ জনসাধাৰণে খাদ্য সামগ্ৰী আহৰণৰ বাবে কৃষিৰ ওপৰত নির্ভৰশীল।

(খ) দেশৰ ৬০% তকৈ অধিক শ্ৰমিক জনসংখ্যা কৃষি খণ্ডত নিয়োজিত।

(গ) কৃষি খণ্ডই ৰাষ্ট্ৰীয় আয়ত এটা ডাঙৰ অংশ আগবঢ়ায়।

(ঘ) কৃষিৰ পৰা পোৱা কেঁচামালৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি দেশত বৃহৎ সংখ্যক উদ্যোগৰ বিকাশ হৈছে।

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

- তদুপৰি কৃষিক্ষেত্ৰত ব্যৱহৃত সঁজুলি আৰু যন্ত্ৰপাতি নিৰ্মাণৰ বাবে আন বহু উদ্যোগো গঢ়ি উঠিছে।
- কৃষি খণ্ডৰ দৰে উদ্যোগ খণ্ডটোও ভাৰতীয় অৰ্থনীতিৰ বাবে অতি গুৰুত্বপূৰ্ণ।
- সকলো ধৰণৰ ক্ষুদ্ৰ আৰু বৃহৎ উদ্যোগে দেশৰ অৰ্থনৈতিক উন্নয়নত অৰিহণা যোগাই আহিছে।

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

- এইদৰে ভাৰতীয় অৰ্থনীতিত ঔদ্যোগিক খণ্ডৰ উল্লেখযোগ্য গুৰুত্ব আছে। কাৰণ-

(ক) স্বাধীনতাৰ সময়ৰ পৰাই ভাৰতীয় অৰ্থনীতিৰ প্ৰতি ঔদ্যোগিক খণ্ডৰ অৱদান ক্ৰমান্বয়ে বৃদ্ধি পাই আহিছে।

- যোৱা ২০০৯-১০ বছৰত কেৱল ঔদ্যোগিক খণ্ডই ভাৰতৰ মুঠ ঘৰুৱা উৎপাদনৰ ২৮% আৰহণা যোগাইছিল।

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

- স্বাধীনতাৰ সময়ত উদ্যোগ খণ্ডৰ এই অৱদান আছিল মাত্ৰ ১৪%।
- উদ্যোগ খণ্ডৰ এনে বিকাশৰ কাৰণ হৈছে উদ্যোগৰ সংখ্যা আৰু ইয়াৰ উৎপাদন বৃদ্ধি।

(খ) ভাৰতৰ দৰে দেশৰ ক্ষেত্ৰত ঔদ্যোগিক খণ্ডৰ অৱদান অপৰিসীম, য'ত নিবনুৱা সমস্যা অধিক বাঢ়িছে।

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

- ঔদ্যোগিক খণ্ডই বৃহৎ সংখ্যক লোকক কর্মসংস্থাপন দিবলৈ সক্ষম হৈছে।
- ইয়াৰ মাজতে প্রায় ৩ কোটি ৩০ লাখ লোক দেশৰ বৃহৎ আৰু ক্ষুদ্র উদ্যোগত নিয়োজিত হৈ আছে।

(গ) দেশৰ অর্থনৈতিক উন্নয়নৰ বাবে আন্তঃগাঁথনিগত উন্নয়ন যথেষ্ট অপৰিহার্য।

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

- কিন্তু এই ক্ষেত্ৰত বৃহৎ পৰিসৰৰ উদ্যোগৰ ভূমিকা লক্ষণীয়।

(ঘ) দেশৰ জনসংখ্যা বৃদ্ধিৰ লগে লগে দৈনন্দিন ব্যৱহাৰৰ বাবে ব্যৱহাৰযোগ্য সামগ্ৰীৰ চাহিদাও বৃদ্ধি পাইছে।

- উদ্যোগসমূহে এই সামগ্ৰীসমূহ নিৰ্মাণত সহায় কৰিছে।

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

- এইদৰে আমি বৰ্তমান কেৱল ঔদ্যোগীকৰণৰ বাবেই খাদ্য, কাপোৰ, সামগ্রী, সঁজুলি আৰু সঁজুলি আদি বিভিন্ন ধৰণৰ উপভোগ্য সামগ্রী লাভ কৰিবলৈ সক্ষম হৈছো।
- পৰিবহণ খণ্ড ভাৰতীয় অৰ্থনীতিৰ অন্যতম প্রধান খণ্ড।

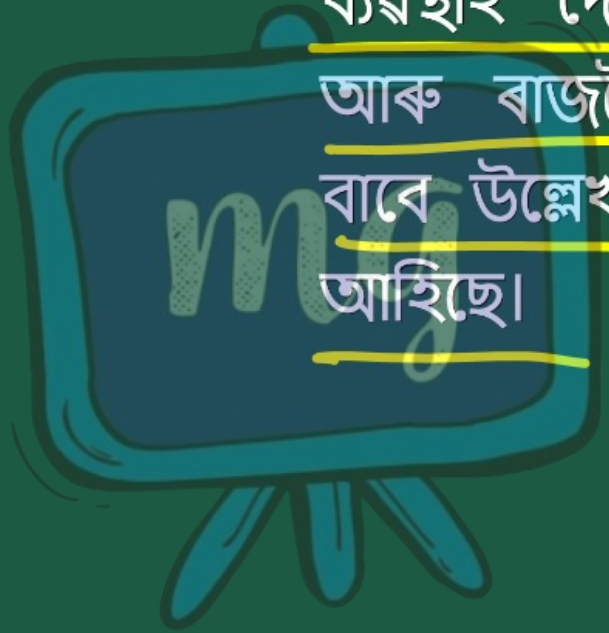
Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

- স্থল, জল আৰু বিমান পৰিবহণৰ উন্নত পৰিবহণ ব্যৱস্থাক দেশৰ জীৱন ৰেখা হিচাপে গণ্য কৰা হয়।
- কৃষি, উদ্যোগ, বাণিজ্য, যোগাযোগ আদিৰ ক্ষেত্ৰত উন্নত পৰিবহণ ব্যৱস্থা অতি প্ৰয়োজনীয়।

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

- অৰ্থনৈতিক ক্ষেত্ৰৰ উপৰি পৰিবহণ ব্যৱস্থাই দেশৰ সামাজিক, সাংস্কৃতিক আৰু ৰাজনৈতিক ক্ষেত্ৰতো উন্নয়নৰ বাবে উল্লেখযোগ্য ভূমিকা পালন কৰি আহিছে।

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

ৰাজনৈতিক বিভাগ

- ভাৰত এখন বিশাল দেশ।
- ইয়াৰ বিশালতাৰ বাবে ইয়াক উপমহাদেশ হিচাপেও গণ্য কৰা হয়।
- এই দেশত বিভিন্ন সম্প্রদায়, সামাজিক গোট, ভাষা, সংস্কৃতি আৰু ধর্মৰ লোক একেলগে বাস কৰে।

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

- সুকলমে শাসন কৰাৰ সুবিধাৰ বাবে এই বিশাল দেশখনক কিছুমান ৰাজ্য আৰু কেন্দ্রীয়শাসিত অঞ্চলত বিভক্ত কৰা হৈছে।
- বৰ্তমান দেশত ২৮ খন ৰাজ্য আৰু ৮ খন কেন্দ্রীয় শাসিত অঞ্চল আছে।

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

ক্ৰমিক নং	ৰাজ্যৰ নাম	মাটিকালি (বৰ্গ কিলোমিটাৰ)	ৰাজধানী
১	অন্ধ্ৰপ্ৰদেশ	১,৬০,২০৫	অমৰাৱতী
২	অৰুণাচল প্ৰদেশ	৮৩,৭৪৩	ইটানগৰ
৩	অসম	৭৮,৪৩৮	দিছপুৰ (গুৱাহাটী)
৪	বিহাৰ	৯৪,১৬৩	পাটনা
৫	চত্তিশগড়	১,৩৫,১৯১	ৰায়পুৰ
৬	গোৱা	৩,৭০২	পানাজী
৭	গুজৰাট	১,৯৬,০২৪	গান্ধীনগৰ
৮	হাৰিয়ানা	৪৪,২১২	চণ্ডীগড়
৯	হিমাচল প্ৰদেশ	৫৫,৬৭৩	ছিমলা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

ক্ৰমিক নং	ৰাজ্যৰ নাম	মাটিকালি (বৰ্গ কিলোমিটাৰ)	ৰাজধানী
১০	ঝাৰখণ্ড	৭৯,৭১৪	ৰাঁচী
১১	কৰ্ণাটক	১,৯১,৭৯১	বাংগালোৰ
১২	কেৰেলা	৩৮,৮৬৩	থিৰুৱানন্থপুৰম
১৩	মধ্যপ্ৰদেশ	৩,০৮,২৪৫	ভূপাল
১৪	মহাৰাষ্ট্ৰ	৩,০৭,৭১৩	মুম্বাই
১৫	মণিপুৰ	২২,৩২৭	ইম্ফল
১৬	মেঘালয়	২২,৪২৯	শ্বিলং
১৭	মিজোৰাম	২১,০৮১	আইজল

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

ক্ৰমিক নং	ৰাজ্যৰ নাম	মাটিকালি (বৰ্গ কিলোমিটাৰ)	ৰাজধানী
১৮	নগালেণ্ড	১৬,৫৭৯	ক'হিমা
১৯	ওড়িশা	১,৫৫,৭০৭	ভুবনেশ্বৰ
২০	পঞ্জাব	৫০,৩৬২	চণ্ডীগড়
২১	ৰাজস্থান	৩৪২,২৩৯	জয়পুৰ
২২	ছিকিম	৭,০৯৬	গেংটক
২৩	তামিলনাড়ু	১,৩০,০৫৮	চেন্নাই
২৪	তেলেংগানা	১,১৪,৮৪০	হায়দৰাবাদ
২৫	ত্ৰিপুৰা	১০,৪৮৬	আগৰতলা
২৬	উত্তৰাখণ্ড	৫৩,৪৮৩	ডেৰাড়ুন
২৭	উত্তৰ প্ৰদেশ	২,৪০,৯২৮	লক্ষ্ণৌ
২৮	পশ্চিমবংগ	৮৮,৭৫২	কলকাতা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

কেন্দ্রীয়শাসিত অঞ্চল

ক্রমিক নং	ৰাজ্যৰ নাম	মাটিকালি (বর্গ কিলোমিটাৰ)	ৰাজধানী
১	আন্দামান আৰু নিকোবৰ দ্বীপপুঞ্জ	৮,২৪৯	পর্ট ব্লেয়াৰ
২	চণ্ডীগড়	১১৪	চণ্ডীগড়
৩	*দিল্লী	১,৪৮৩	দিল্লী
৪	দাদ্রা আৰু নগৰ হাভেলী	৪৯১	ছিলভাছা
৫	ডমন আৰু ডিউ	১১২	ডমন
৬	লাক্ষাদ্বীপ	৩২	কাভাৰাট্টী
৭	পণ্ডিচেৰী	৪৭৯	পণ্ডিচেৰী
৮	জম্মু আৰু কাশ্মীৰ	2,22,236	শ্রী নগৰ (গ্রীষ্ম কালত জম্মু (শীত কালত)

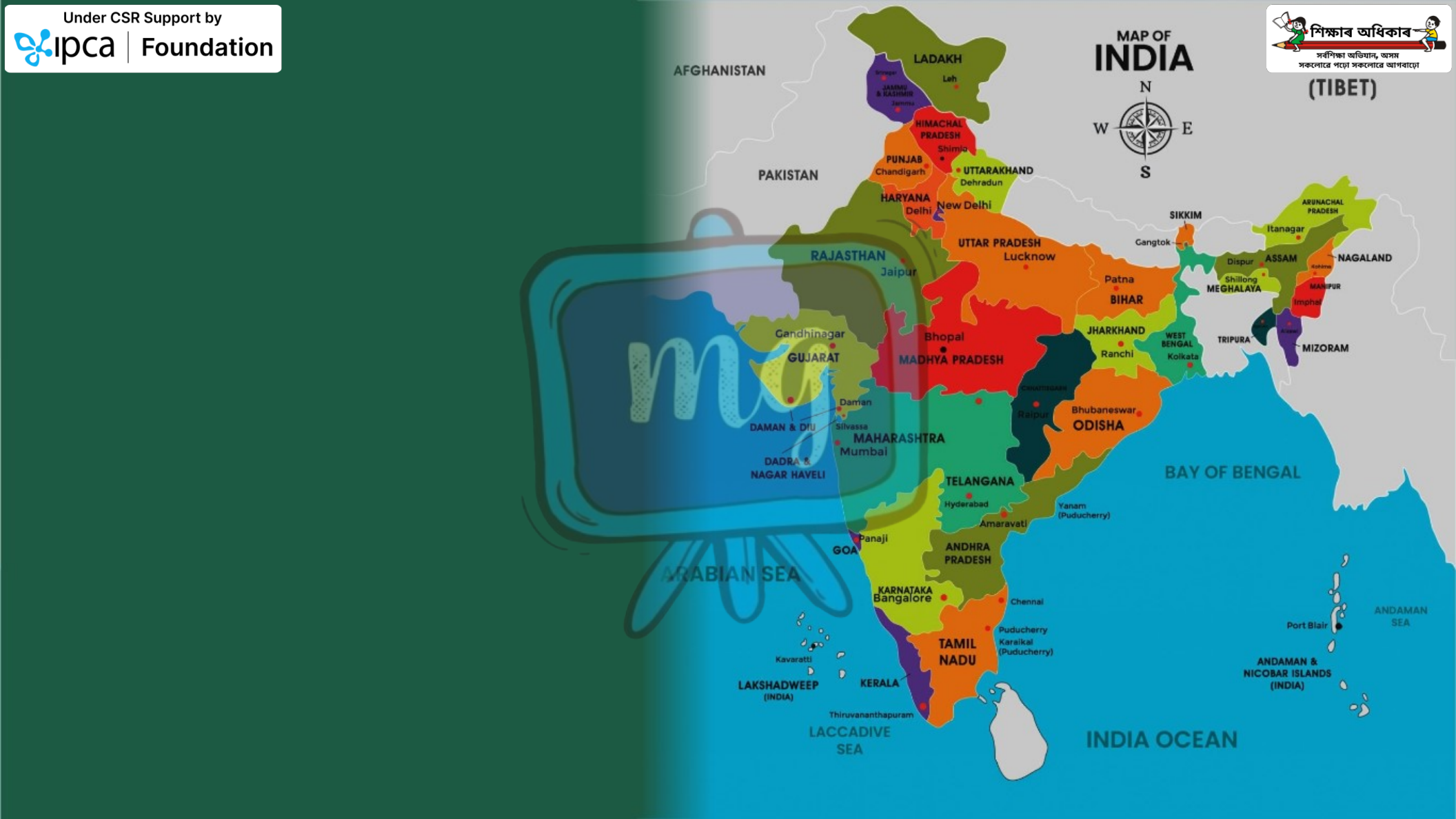
Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোরে পঢ়ো সকলোরে আগবাঢ়ো

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

Under CSR Support by
ipca | Foundation

মূল্যায়ন

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

১। ভাৰতবৰ্ষৰ অৰ্থনীতি প্ৰধানকৈ কিহৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল ?

(ক) কৃষি

(খ) শিল্প

(গ) বাণিজ্য

Under CSR Support by ipca Foundation

মূল্যায়ন

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

২। ভাৰতবৰ্ষৰ বৰ্তমান ৰাজ্যৰ সংখ্যা ..২৮.. খন।

